

سلسله بحث های مرتبط با ارزشیابی

قسمت هفتم

آزمون بالینی ساختاریافته عینی

objective Structured Clinical Examination(OSCE)

تعریف OSCE

روشی است که بعنوان یک شیوه بهینه شده برای ارزیابی "**صلاحیت بالینی**" افراد مورد استفاده قرار می گیرد. این روش الگوی بهینه شده برای ارزیابی مهارت های "**گرفتن شرح حال**" و "**معاینه فیزیکی**" توسط دانشجو، همچنین "**مهارت های ارتباطی دانشجو با بیمار و خانواده وی**"، "**عمق و میزان آگاهی فرد**"، "**توانایی خلاصه کردن و ثبت یافته ها**" و نیز توانایی دانشجو در رسیدن به یک "**تشخیص افتراقی**" یا "**طرح ریزی برنامه درمان**" محسوب می شود. در این روش، آزمونگر به دقت موارد امتحانی و اهداف امتحان را معین کرده و ثبت می نمایند. "**صلاحیت بالینی**" مورد ارزیابی، به اجزای کوچکتری همچون "**گرفتن شرح حال**"، "**سمع صدا های قلب**"، "**تفسیر نوار قلب**" یا "**توانایی در نتیجه گیری براساس یافته ها**"، تقسیم می شود. استفاده از OSCE برای ارزیابی تکوینی ارزش فوق العاده ای دارد چون دانشجویان درک بهتری در مورد اجزای تشکیل دهنده "**صلاحیت بالینی**" کسب می کنند و همچنین اطلاعاتی در مورد توانایی ها و ضعف های خود بدست می آورند.

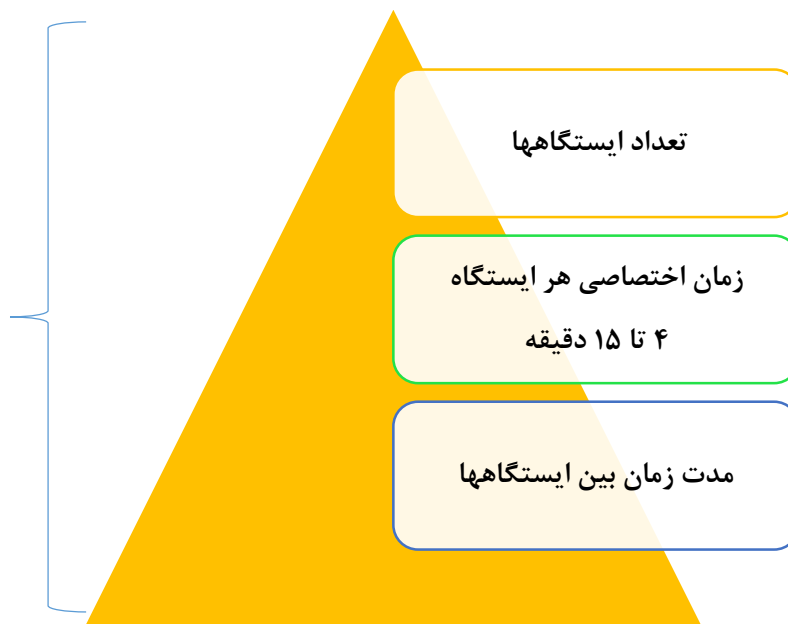
روند برگزاری OSCE

زمان ایستگاهها و امتحان

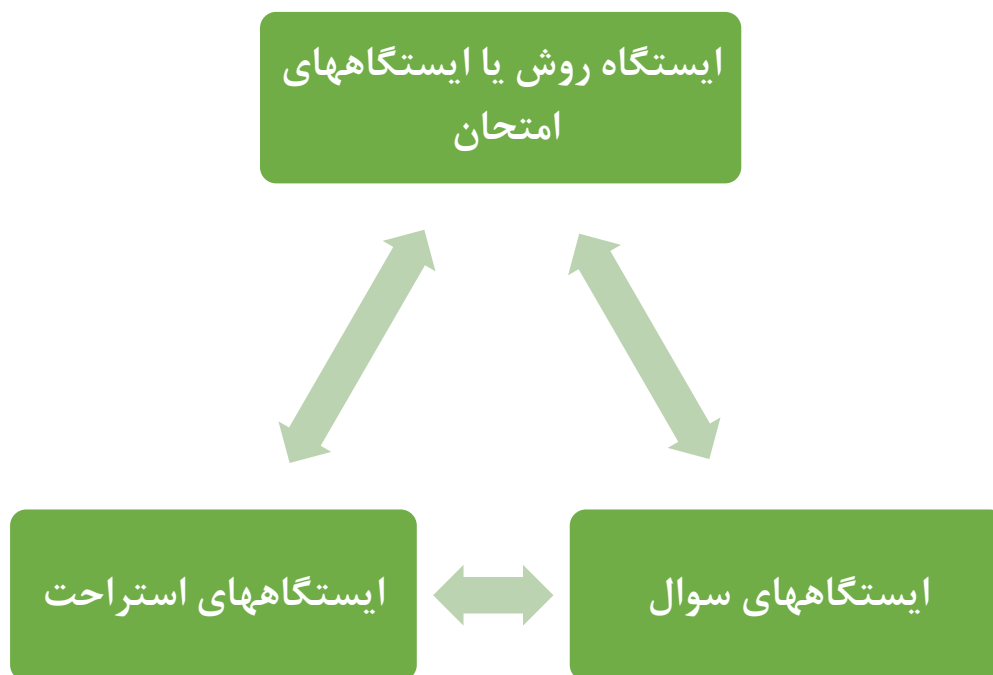
کل زمان امتحان به سه عامل بستگی دارد:

۸۵ تا ۱۰۵ دقیقه کل زمان آزمون

انواع ایستگاهها در OSCE

در OSCE سه نوع ایستگاه داریم که عبارتند از:

ایستگاههای روش یا امتحان:

اغلب در اتاق های جداگانه قرار دارد و دانشجو باید در آن عملی را انجام دهد.

ایستگاههای سوال:

دانشجو براساس کارها و معایناتی که در ایستگاه قبل انجام داده به سوالات از قبل تهیه شده که عینیت آنها کامل رعایت شده پاسخ می دهد.

نمایش دو نوع ایستگاه OSCE

"ایستگاه سوال"

سوال چند گزینه ای در مورد یافته ها، تفسیر و مدیریت بیماران دیده شده در ایستگاه قبلی

جواب دادن به پاسخنامه
زمان: ۴/۵ دقیقه

"ایستگاه روش"

مثال: معاینه ساق پای بیمار
گرفتن شرح حال از بیمار دارای درد قفسه صدی

مشاهده بوسیله آزمونگر
مدت: ۴/۵ دقیقه

محتوای ایستگاهها

انتخاب "محتوای ایستگاه" یعنی موضوع سوال، در هر ایستگاه، یکی از مهمترین معیارها در سازمان دهی یک OSCE می باشد. در مجموع یک امتحان بایستی اهداف تعیین شده دوره را در بگیرد.

محتوای ایستگاهها به دو عامل بستگی دارد:

- ۱- آموخته ها و تجربیات دانشجو در طول دوره
- ۲- ماهیت امتحان که آیا این امتحان تعدادی موضوع را در برمی گیرد و یا این که فقط به یک موضوع تخصصی می پردازد.

تعداد ایستگاهها

به اعتقاد هاردن تعداد ایستگاهها و زمان ایستگاهها باید به اندازه ای باشد که زمان امتحان از تحمل دانشجو بیشتر نباشد.

به طور معمول تعداد ایستگاههای یک امتحان ۱۵-۲۰ عدد پیشنهاد می شود.

افراد آزمونگر چه کسانی هستند؟

گروه‌های مختلف دانشگاهی شامل **دانشجوی پزشکی تا اساتید فوق تخصص** می‌توانند به عنوان آزمونگر نقش داشته باشند، برخی معتقدند برای امتحان گرفتن چه کسانی بهتر از دانشجویانی هستند که در حال پزشک شدن می‌باشند، به گونه ای که بایستی یک گروه خودارزیاب طراحی کرده که خودشان برنامه را هدایت کنند و به عبارت دیگر ارزشیابی توسط همکلاسان صورت پذیرد.

مزایای استفاده از OSCE

۱- امکان طراحی آزمون های ساده برای دانشجویان مبتدی و آزمونهای پیچیده برای دانشجویان سالهای بالاتر

۲- امکان سنجش مهارت های بالینی

۳- روایی و پایایی بالا به دلیل حضور دو متغیر بیمار و آزمونگر

۴- امکان ارزیابی سطح وسیعی از مهارت‌های دانشجویان

۵- امکان ارائه بازخورد مناسب به دانشجویان و در نتیجه فراهم آوردن زمینه یادگیری عملی

۶- عینی بودن آزمون و بهره گیری از روشهای نمره دهی استاندارد

۷- انعطاف پذیری در ارزشیابی تکنیک های بالینی به صورت جداگانه

۸- قابلیت ارزیابی چهار توانایی؛ برخورد با مسائل پیچیده، تعیین میزان مهارتها و صلاحیت ها، توانایی حل مساله و دانش واقعی فرد

تهیه کننده: دکتر اکرم صادقیان

منابع

- جلیلی، محمد. خبازمافی نژاد، محبوبه. گندم کار، رقیه. مرتاض هجری، سارا. (۱۳۹۶) اصول و روشهای ارزیابی فراگیران در علوم پزشکی. تهران: فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران.
- شایان، شهرام. صبوری، مسیح صالحی، احمد (۱۳۸۶) راهنمای شیوه های ارزیابی صلاحیت‌های بالینی در علوم پزشکی (با تاکید بر آزمونهای بالینی ساختار یافته عینی) اصفهان: نشر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.